

"دستور العمل هایی برای احیا بیماران"

(به همراه اختصارات کووید - ۱۹)

مؤلف و گردآورنده :

عبدالصمد صمدی

مرتضی غریبی

صادق خلیلی

www.ketab.ir

انتشارات درخت بلورین

پاییز - ۱۴۰۰

سرشناسه: صمدی، عبدالصمد، ۱۳۴۷- / عنوان و نام پدیدآور: دستورالعمل های برای آبی وجود (به همراه کاهشارات کووید-۱۹) / مولف و گرداننده عبدالصمد صمدی، مرتضی غربی، صدیقه خلیلی. / مشخصات نشر: تهران - درخت بلورین، ۱۴۰۰. / مشخصات ظاهری: ۴۷۰ ص. / شابک: ۹۷۷-۷۷-۹۹۸۵-۹۶۴-۹۷۸. / وضعیت فهرست نویسی: فیپا. / یادداشت: کتابنامه. / موضوع: کووید-۱۹. / موضوع: کووید-۱۹ (بیماری). / موضوع: کووید-۱۹-پرستاری. / موضوع: کووید-۱۹-جنبه های بهداشتی / موضوع: کووید-۱۹-جنبه های بهداشتی / موضوع: عفونت های کروناویروس - پیشگیری. / موضوع: کروناویروس ها - پیشگیری. / موضوع: کروناویروس ها - پیشگیری. / موضوع: کروناویروسدگان - نمونه. / موضوع: کروناویروس - بیماران. / موضوع: مراقبت از سلامت شخصی. / موضوع: خودمراقبتی، سلامت. / شناسه افزود: غربی، مرتضی، ۱۳۵۷- / شناسه افزود: خلیلی، صدیقه، ۱۳۶۳- / رده بندی کنگره: QR۳۹۹ / رده بندی دیویی: ۵۷۹/۳۵۶. شماره کتابشناسی: مل: ۸۴۷۹۴۰۳

"دستورالعمل هایی برای احیا بیماران"

انتشارات درخت بلورین

عبد الصمد صمدی

مرتضیٰ غریبی

صديقه خليلي

طراحی روی جلد و صفحه آرایشی : سهیل صالحی

چاپ و صحافی : حجم سبز

این کتاب در هزار نسخه به چاپ رسیده.

کلیه حقوق و اقباس از اثر برای ناشر محفوظ است.

قیمت : ۵۰,۰۰۰ تومان

چاپ اول: ۱۴۰۰

شماره: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۸۵-۷۷-۰

آدرس: تهران، میدان انقلاب، پاساژ پارس، طبقه همکف، پلاک ۱۲، حجم سبز

تلفن ثابت : ۰۲۱-۶۶۹۰۴۱۱۱

تلفن همراه : ۰۹۱۹۷۱۴۹۶۶۵

۱- مقدمه.....	۸
۲- مجموعه دستورالعمل های بهداشت و درمان در کنترل اپیدمی.....	۱۳
• تعریف موارد بیماری.....	۱۵
• فلوجارت تشخیص و درمان.....	۲۵
• بررسی فاز شدید ریوی.....	۴۵
• آزمایش های تشخیصی.....	۷۳
۳- مدیریت و مراقبت و درمان مبتلایان بخش ویژه.....	۹۵
• راهنمای کنترل قند خون.....	۱۲۳
• بهداشت روان و جنبه های روانپزشکی.....	۱۶۷
• وسایل حفاظت فردی.....	۱۹۲
۴- دستورالعمل شرایط پذیرش در طغیان کرونا.....	۲۲۷
• راهنمای احیا.....	۱۳۶
• راهنمای بهداشت دستگاه های تهویه.....	۲۴۲
• بررسی پاراکلینیکی اهدا کنندگان.....	۲۵۸
۵- دستورالعمل حمایت تغذیه ای.....	۲۶۳
۶- راهنمای مراقبت از نوزاد.....	۳۵۸
۷- دستورالعمل در بیماران کانسر.....	۳۸۶
۸- ابلاغیه ها.....	۴۲۸
۹- منابع.....	۴۵۷

۱- مقدمه:

قَامًا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾

اما انسان هنگامی که خداوند او را برای آزمایش اکرام می‌کند و نعمت می‌بخشد (مغرور

می‌شود و) می‌گوید: پروردگارم مرا گرامی داشته! (۱۵)

بیماری COVID-۱۹ ناشی از ۲ Sever acute respiratory syndrome coronavirus (SARS-COV-۲) از کشور چین شروع و به پاندمی تبدیل شد .

اپیدمی و سندرم حاد تنفسی ویروس جدید خانواده کرونا ویروس که به عنوان یک بحران سلامت و چالش برای کل دنیا است و به راحتی در مکان های عمومی قابل سرایت می باشد. هنوز جنبه های مختلف ویروس برای مردم ناشناخته است. تا امروز ۲۱۱ کشور و منطقه جهان درگیر آن هستند. افراد دارای بیماری زمینه ای نظیر بیماری قلبی عروقی ، کلیوی ، فشارخون بالا و دیابت با خطر ابتلا و مرگ و میر بالاتری مواجه هستند . ویروس برای بیماری زایی وابسته به ACE۲ است ، این امر از طریق نقش عملکردی آنزیم با اتصال به پروتئین های میخی شکل کروناویروس امکان پذیر می باشد که افزایش این ملکول می تواند مربوط به استفاده از مهار کننده های سیستم رنین- آنژیوتانسین - آلدسترون باشد . نتیجه گیری : دلیل افزایش خطر بیماری COVID-۱۹ روی افراد دارای بیماری زمینه ای ، افزایش حضور ACE۲ و اتصال با پروتئین های میخی شکل کرونا ویروس که با کاهش فعالیت ACE۲ و در نتیجه افزایش آنژیوتانسین II همراه است که منجر به افزایش نفوذپذیری رگها میشود و باعث تحریک التهاب ریوی و کاهش عملکرد ریه می گردد.

بعد از بروز همه گیری ویروس کرونا تفاسیر متفاوتی توسط متفکران و دانشمندان ، در چپستی ، چگونگی و چرایی این پدیده نقش گرفت و از منظر علوم مختلف خصوصا علوم

زیستی و انسانی بروز پیدا کرده است. در اواسط فوریه ۲۰۲۰ ایران پس از چین به دومین نقطه کانونی گسترش ویروس کرونا در جهان تبدیل شد و در تاریخ ۲۹ بهمن ۱۳۹۸ به دنبال فوت ۲ بیمار با عوارض تنفسی در بیمارستان کامکار قم، شایعاتی درباره مرگ بیماران به علت کرونا ویروس شکل گرفت و در تاریخ ۳۰ بهمن اولین موارد از کرونای جدید در شهر قم از طریق روابط عمومی وزارت بهداشت گزارش شد و رئیس مرکز اطلاع رسانی و روابط عمومی وزارت بهداشت اعلام کرد که نتایج اولیه دو مورد از موارد مشکوک از نظر ابتلا به کرونا ویروس مثبت گزارش شده است.

در پی بحران دنیا گیری بیماری کرونا ویروس در نقاط مختلف جهان، کرونا در ایران به صورت رسمی در ۳۰ بهمن ۱۳۹۸ تایید شد و هم چنین به گفته برخی متخصصان از دی ماه بیماران با علائم کرونا ویروس به مراکز درمانی مراجعه کرده بودند که به علت نو پدید شدن بیماری، مورد شناسایی قرار نگرفتند و لیکن از ۳ اسفند ۱۳۹۸ وضعیت در ایران از سفید خارج و وارد وضعیت زرد شد و استان مرکزی و شهر اراک به عنوان دومین استان در گیر ویروس کرونا شناخته شد و اولین بیمار کرونا که از اعضای خود دانشگاه علوم پزشکی اراک بود در تاریخ ۲ اسفند ۱۳۹۸ در بیمارستان حضرت آیت ... خوانساری به عنوان مرکز سانتر کرونا استان بستری و تحت درمان قرار گرفت.

بنابراین این امر در حالی اتفاق افتاد که کل کشور از نظر تجهیزات و امکانات فردی از قبیل ماسک، گان و بخصوص دارو و غیره که ارمغان تحریم های ظالمانه غرب بود رنج می کشید ولی بیماران با همه کمبودها تحت درمان قرار گرفتند و کادر درمان همچون رزمندگان ۸ سال دفاع مقدس با الگو برداری از مدافعان مظلوم حرم که خود نیز ملقب به رزمندگان و مدافعان سلامت شدند وارد این عرصه ناشناخته و سخت شدند تا جایی که چند روزی بیش از این شرایط نگذشته بود که ولی امر مسلمین حضرت آیت اله خامنه ای اولین پیام سراسر زندگی بخش و محبت آمیز خود را صادر نمودند و موجی از آرامش و عشق در این حوزه به ارمغان آورد و روح و جان تازه ای به کالبد خسته ورنجیده آنان بخشید تا جایی که عاشقانه تر از گذشته نسبت به وظایف خود دل به خطر زدند تا

بتوانند این ویروس منحوس را تحت کنترل خود درآورند و کادر درمان عاشقانه و مظلومانه درگیر این بیماری شدند و مثل شمع سوختند تا لبخند سلامتی بر لبان همנוوعان خود بیاورند. و این همه حاکی از آن بود که دشمنان قسم خورده ما غافل از این هستند که مردم ولایت مدار و ولایت دوست ایران با ایمانی راسخ و عشق الهی با توکل بر خدا و نظام خلقت، این بیماری را آزمون الهی دانسته و اعتقاد به این دارند که مادر معرض آزمون الهی هستیم و بایستی در این آزمون سربلند باشیم و اینگونه بود که کار را بر خود آسان کردند و معتقدند آنچه در این دنیای و انفسا رخ میدهد صرفاً یک آزمون است و بس. به قول حضرت آیت ا... جوادی آملی در خصوص شیوع کرونا فرمودند (اگر سلامت است امتحان الهی است و اگر بیماری است آزمون خدایی است).

هرچند این بیماری و ویروس منحوس آسیب های جبران ناپذیری رساند و خیلی ها را میزبان خداوند تبارک و تعالی نمود اما این همدلی و شور و هیجان وسیع همگانی برای مبارزه با کرونا با حضور خیرین که مشتاقانه با کادر درمان کمک می کردند ستودنی است.

مع الوصف این دلاوران و دانشمندان و اساتید و پزشکان و سایر کادر درمان بودند که همانند همیشه با همه توان، علم و با شعار ((توکل بر خدا کرونا را شکست می دهیم)) در کنار درمان، تحقیق و پژوهش را آغاز کردند تا جایی که جامعه پزشکی علمی کشور با همه ناملازمات خارجی بیماری را تا حدود زیادی تحت کنترل درآورد و توانستند با ساخت دارو و تجهیزات و تکمیل بیمارستانها و تجهیزات لازم، در این خصوص نقش آفرینی کنند و با همه مشکلات به حول و قوه الهی به تولید واکسن این بیماری دست یابند و رهبر انقلاب با افتخار و در پاسخ به همه ی یاوه گویی ها، واکسن ایرانی را تزریق نمودند تا به جایگاه علمی و پزشکی کشور مهر تایید بزنند.

و متعاقباً پزشکان، پیراپزشکان و پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اراک از نخستین روزهای ظهور این ویروس ناشناخته دست بکار شدند و در کنار درمان و ارائه خدمات درمانی زمانهای بسیاری را صرف پژوهش و تحقیق نمودند تا جامع ترین و بارزترین

دستورالعملهای مراقبتی، درمانی، مبارزه با بیماری کرونا که طبق معیارهای سازمان بهداشت جهانی و وزارت متبوع می باشد را ایجاد ویا جمع آوری نمایند.

از آنجاییکه بیماری کووید ۱۹ برنامه و اطلاعات درمانی خیلی مشخصی ندارد و به صورت مداوم در حال تغییر می باشد آگاهی ارائه دهندگان مراقبت های درمانی و سلامت از جمله شاغلین بخشهای کرونا از کامل ترین یافته های علمی کرونایی نبض درمان و مراقبت از بیماران بوده واین کتاب حاوی جدید ترین و آخرین گاید لاینهای کرونایی مبتنی بر شواهد و براساس استانداردهای روز که در کشور وجود داشته و توسط وزارت بهداشت و درمان ابلاغ گردیده جمع آوری و برای عموم بخصوص کادر علمی و پزشکی گردآوری کرده است.

امید است کتاب حاضر در بهبود و ارتقاء خدمات بهداشتی درمانی بویژه بیماری کرونا در حیطه های پزشکی و پیراپزشکی گامی نوین باشد و شاهد مورتالیتی و عوارض بسیار کمتر کرونا با استفاده از دستورالعملهای موجود در این کتاب باشیم.

در آخر بعنوان عضوی از خانواده بزرگ سلامت کشور نهایت تشکر و تقدیر را از دست اندرکاران تهیه این کتاب تقدیم می دارم که با جمع آوری و تدوین آن گامی بلند در زمینه ارتقاء خدمات مراقبتی از بیماران کرونایی بر داشته اند و به حق مطلب را به بهترین نحو بیان نمودند. امیداست هر روز شاهد پیشرفت و تکامل اطلاعات در خصوص بیماری و گشودن دریچه ای نوین توسط پژوهشگران ایرانی در خصوص این بیماری باشیم. این کتاب تحفه ای برای خادمان سلامت و طالبان علم و تقدیم به روح بلند شهدای مدافعان سلامت می گردد.

پیشگیری، کنترل و تشخیص COVID-۱۹ را با هدف پیشگیری و آموزش به افراد مواجهه با خطر، جنبه های شیوع، کنترل و پیشگیری بیماری، ارتقاء رفتارهای خودمراقبتی منجر به کاهش سرعت سرایت بیماری در جوامع شده و شناسایی منابع انتقال بیماری می تواند در کنترل آن موثر باشد را معرفی کند که پس از ماه ها تلاش

مداوم، این مجموعه تهیه و به منظور سهولت دسترسی در قالب این کتاب گردآوری و متمرکز گردید.

در این مجموعه حاضر، میتوان به آخرین دستورالعملهای علل شیوع بی رویه و شگفت آور این بیماری و دوره ی نهفتگی زیاد عامل آن و نحوه انتقال آن ، تغذیه، دارو، بهداشت، اموات، براساس رهنمود های داخلی و بین المللی مرتبط و همچنین **نظرات تخصصی صورت گرفته اشاره کرد.** در حال حاضر بهترین راه کنترل بیماری کرونا ویروس ۱۹، رعایت بهداشت فردی، بالا بردن ایمنی بدن و خودداری از تجمع در مکان های پرجمعیت است. بنابراین آمادگی افراد جهت مواجهه با این بیماری مسری و مقابله و کنترل بیماری شدید ناشی از کرونا ویروس در مکان هایی که موارد مشکوک یا قطعی بیماری وجود دارد بسیار ارزشمند خواهد بود. هنوز فیزیوپاتولوژی این ویروس، سلول ها و بافت هایی درگیر شده، میزان ایمنی ایجاد شده و به طور کلی مکانیسم بیماری زایی و موتاسیون های اتفاقی آینده این ویروس کاملاً مشخص نمی باشد. وهم اکنون که در موج پنجم کرونا با ویروس ها ... مواجه هستیم که با اشکال مختلف و رشد جهش یافته متفاوت بروز و ظهور می کند که این حاکی از پیچیدگی و سختی این ویروس محسوب می شود. امید است بسیاری از این مسائل در آینده روشن شود.

در پایان از کلیه کارشناسان و صاحب نظران حوزه پزشکی و بهداشتی خواهشمندیم ضمن مطالعه دستورالعملهای ذکر شده، پیشنهادات و نظرات ارزشمند خود را جهت به روز رسانی و اصلاح کتاب حاضر به ما اعلام فرمایند. ضمن ارج نهادن به کلیه تلاشهای همکاران عزیز و گرامی در تهیه این کتاب، امید است که مجموعه حاضر بتواند چارچوبی شفاف جهت مقابله با این ویروس در بخش سلامت را فراهم نماید.